

Arundhati Roy: «Fugir de la fama i els diners també és un acte revolucionari»

L'escriptora diu que davant una violència com la de l'1-O, «la memòria de la gent és molt llarga»

L'escriptora i activista índia Arundhati Roy (Shillong, 1959) va escriure *El déu de les coses petites*, va tastar l'èxit internacional i va abandonar la ficció. Vint anys i uns quants assaigs polítics després, ha tornat a la novel·la amb *El ministeri de la felicitat suprema* (Anagrama). En va parlar al CCCB (<http://www.cccb.org/ca>) amb la periodista Natza Farré, dins del cicle de debats *Revolució o resistència?*, l'endemà que els catalans intentessin votar sota una repressió brutal.

En la traducció simultània al català:

V?deo: 236747713

1. Per casualitat he arribat a Barcelona en uns dies en què la història canviarà per a vosaltres. He seguit de prop el conflicte de Caixmir i sé que quan la no-violència topa amb una violència tan gran, la memòria de la gent és molt llarga.
2. Quan la gent resisteix de manera no-violenta, l'Estat gairebé sempre respon amb violència. Quina mena de resistència faria que els poderosos escoltessin? Necessitem una diversitat de formes de resistència. La literatura és una d'aquestes formes.
3. Hi ha hagut tot de revolucions que no són maques. El neoliberalisme ha estat una revolució, d'alguna manera. A l'Índia la lluita secessionista de més èxit ha estat la secessió de les classes mitjanes i altes, que han creat bombolles d'elits. Hi ha una elit mundial que té totes les armes, tot el poder, tota la informació i tot el control. Aquesta revolució ve des de dalt, no ens adonem de fins a quin punt estem controlats.
4. Fa un any i mig vaig estar amb Edward Snowden a Moscou. Ell em va dir que quan Facebook va néixer la CIA va aplaudir: ja no necessitaven recopilar informació, la gent els la donava de franc.
5. Tinc problemes quan em tracten d'activista. Abans els escriptors escrivien sobre temes polítics i se'ls considerava escriptors. Ara sembla que l'escriptor només pugui fer entreteniment. Si goses parlar d'un tema polític sembla que hakis de tenir una altra professió, i aleshores és quan t'etiqueten d'activista. S'ha reduït moltíssim la definició d'escriptor. I això va passar quan escriure de política dins d'una novel·la va passar a ser una activitat sospitosa.
6. El sistema de castes és el motor que fa funcionar l'Índia antiga, la moderna, la medieval i em temo que l'Índia del futur. Si no s'entén, no s'entén el país. Si els escriptors no en parlen, és com escriure sobre la Sud-àfrica de l'apartheid i oblidar l'apartheid.
7. Aquesta novel·la [*El ministeri de la felicitat suprema*] és una mena de ciutat sota l'aigua. El lector neda amb els peixos de dalt, els del mig i els de baix. Volia escriure un llibre que no fos menjar per a nens, un llibre per on el lector passegés com passeges per una ciutat. T'hi pots perdre, però pot ser agradable perdre't i tornar a trobar el camí.

8. Una novel·la és un mitjà fantàstic, meravellós, però s'ha domesticat massa. Has d'explicar a l'editor en tres paraules de què tracta. Jo volia escriure un llibre del qual ningú et pogués explicar de què tracta. Una novel·la tracta sobre tot. He volgut escriure aquesta novel·la sense tenir por d'escriure sobre tot.

9. *El déu de les coses petites* va tenir molt èxit. Pocs mesos després va arribar un govern de dretes a l'Índia i van començar a fer proves nuclears. L'aire va canviar a l'Índia, podies veure com hi arribava el feixisme. A mi se'm promocionava com la cara internacional de l'Índia coratjosa, d'una subpotència econòmica i nuclear, i vaig dir que no, que aquella no era jo. Vaig decidir baixar del tren i vaig escriure un assaig titulat *La fi de la imaginació*. I vaig acabar la meva aventura romàntica amb l'elit índia.

10. Vaig tocar la fama i els diners i després me'n vaig apartar. Fugir de la fama i dels diners crec que també és un acte revolucionari. Ser una escriptora famosa i rica en un país ple de misèria on la majoria de la gent no pot ni llegir, ni menjar ni enviar els fills a l'escola era molt destorbador, em feia sentir molt malament.

11. No vaig voler convertir-me en una màquina productora de novel·les, en una escriptora que treu una novel·la nova cada dos anys. No soc gens prolífica, faig llibres complexos. Una novel·la convida el lector a entrar en un univers sencer, i per crear-lo cal temps. No soc capaç d'escriure llibres a pressió, per encàrrec. El clima actual a l'Índia és tan esfereïdor que jo no podia escriure aquest llibre si no em deia a mi mateixa: escriu-lo tal com vols, i no el publicuis, deixa'l al calaix. I així és com el vaig escriure. Però l'ego de l'escriptor no em va permetre deixar-lo al calaix.

12. Cada cinc anys, una colla d'advocats homes em demanden per alguna raó. Amb *El déu de les coses petites*, em van demandar per corrompre la moralitat pública. Després em van obrir una causa criminal perquè vaig criticar en un assaig els jutges del Tribunal Suprem de l'Índia. Quan vaig escriure *El ministeri de la felicitat suprema*, sabia que no seria fàcil per a ells saltar sobre mi, perquè no és un manifest, parlo sobre l'univers. Però no he fet cap presentació pública del llibre a l'Índia, perquè la darrera vegada que hi vaig presentar un llibre els vigilants van destrossar l'escenari. No volia que la primera notícia del llibre fos alguna mena de merda política. Tenim una situació molt perillosa a l'Índia en aquests moments, l'ambient és esfereïdor, els musulmans estan sent assassinats per les multituds al carrer, els polítics diuen que els musulmans haurien de marxar del Pakistan, s'estan vulnerant els drets de moltes minories, que són centenars de milions de persones.

13. Als anys setanta l'Índia era una societat molt revolucionària, hi havia tota mena de revolucions. L'Índia és un país que viu en diferents segles alhora. Les dones, per exemple. L'infanticidi femení és terrible, les mares alimenten menys les filles que els fills. D'altra banda també tenim les dones més coratjoses del món, i guerrilleres armades. A Caixmir porten el compte de les persones assassinades per l'exèrcit. Però hi ha una altra mena d'horror a l'Índia: la violència de la pobresa, la violència de la misèria, la violència de les castes. La nostra societat ha institucionalitzat la injustícia sota la forma del sistema de castes. Les persones no veuen aquesta violència, és com si tinguessin un filtre als ulls.

14. No soc gaire admiradora de Mahatma Ghandi. Les coses que en sabem no són del tot precises. La primera batalla que va guanyar Ghandi va ser per exigir que els indis de classe superior no es barreassin amb els negres, deia que aquests indis havien de ser considerats blancs. I es referia als negres africans com a salvatges. Va ser un polític brillant, però el que ens ha arribat d'ell és una versió falsa i distorsionada.

La mateixa conversa, en l'original en català i anglès:

V?deo: 236747669

Arundhati Roy, autora d'«El déu de les petites coses» Foto: CCCB - Mayank Austen Soofi